

PÄÄKIRJOITUS

Vuosikymmen suomalaista kuolemantutkimusta

Anna Ilona Rajala

Ilona Kemppainen

Vuonna 201 tuli kuluneeksi kymmenen vuotta Suomalaisen Kuolemantutkimuksen Seura Ry:n perustamisesta. Kymmenvuotisjuhlaa ”Kymppi kuolemalle” pidettiin 26.10.2021. SKTS:n entinen pitkäaikainen puheenjohtaja ja Thanatoksen päätoimittaja Ilona Kemppainen avasi juhlallisuuksia. Kemppaisen puhe keskittyi muistelemaan seuran historiaa ja sen keskeisiä tapahtumia. Johanna Sumialan juhlapuhe käsitteli kuolemaa ja mediaa. Sumialalta on hiljattain ilmestynyt myös teos *Mediated Death* (Polity 2021), joka käsittelee kuolemaa ja suremista mediassa ja sosiaalisessa mediassa.

SKTS:n nykyinen puheenjohtaja Anna Huhtala esitteli SKTS:n järjestämän lyhytelokuvakilpailun ja kilpailun voittajan. Kilpailuun osallistui 15 elokuvaa, jotka lähestyivät kuolemaa erilaisin tavoin. Voittajaelokuva ”Kuolemasta” on Katja Niemen ohjaama, käsikirjoittama ja tuottama, ja se sai samalla ensi-iltansa. Dokumentaarissa elokuvassa seurataan elokuvan kertojan äidin matkaa saattohoitokodista krematorioon. Tilaisuudessa esitettiin myös yleisöäänestyksen voittanut elokuva, Elina Auvisen ohjaama ”Äiti menee nyt roskiin”, jossa siskokset selvittävät äitinsä kuolinpesää ja läheisen kuoleman aiheuttamia tunteita. Myös kunniamaininnan saanut Team Rähmän toteuttama mustalla huumorilla höystetty lyhytanimaatio ”Vieras” esitettiin osana juhlaa.

Thanatos täyttää sekin nyt eli vuonna 2022 kymmenen vuotta. Kymmeneen vuosikertaan on mahtunut julkaisuja, käsillä oleva numero mukaan lukien, kaksikymmentä. Näistä kahdeksan on ollut erikoisnumeroita, jotka ovat käsitelleet mediaa, digitaalista kuolemankulttuuria, surua, itsemurhaa, kuoleman jälkeisyyttä, hautausmaita ja kuoleman historioita. Jatkamme edelleen työtämme suomalaiseen kuolemantutkimukseen keskittyvänä julkaisuforumina.

Kymmenennen vuosikerran viimeisessä nu-

merossa Tomi ”bgt” Suovuo, Kyle Schiefelbein-Guerrero, Jani Koskinen ja Erkki Sutinen kehittävät psykologisen viitekehyksen, jonka tarkoitus on tukea digitaalisen vuorovaikutuksen palvelujen kehittämistä kuoleville nuorille ja aikuisille. Suunnittelutyö voi olla haastavaa, sillä kuolevien todellisuus on usein suunnittelijoille hyvin vieras siitäkin huolimatta, että kuoleva saattaa jakaa suunnittelijan kanssa samankaltaisen kulttuurisen, sosiaalisen ja sukupolvisen taustan. Numeron toisessa artikkelissa Jarkko Pylväs käsittelee William Blaken *The Book of Urizen* -runoelmaa. Samalla Pylväs pyrkii avaamaan runoelman kulttuurisia juuria ja yhtymäkohtia sen filosofisen menneisyyden kanssa.

Rimma Erkkö arvioi Vilho Rikkosen alun perin vuonna 1931 ilmestyneen teoksen *Vainajienpalvontataikoja* (SKS 2021). Lopuksi meillä on ilo lukea Ulla Moilasen lektio. Moilasen arkeologian alaan kuuluva väitöskirja ”Variations in Inhumation Burial Customs in Southern Finland (AD 900–1400) – Case Studies from Häme and Upper Satakunta” tarkastettiin Turun yliopistossa perjantaina 19.11.2021. Vastaväittäjänä toimi professori Sarah Tarlow (Leicesterin yliopisto, Iso-Britannia) ja kustoksena professori Visa Immonen (Turun yliopisto). Onnittelut tuoreelle tohtorille!

Vuosikymmen suomalaista kuolemantutkimusta on Thanatokselle merkkipaalu, jonka myötä katsomme tulevaan tuorein silmin. Toivotamme lukijoillemme hyvää uutta vuotta 2022!